

§

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ СУД У
БЕОГРАДУ
Гж бр. 4096/19
22.05.2019. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Весне Обрадовић, председника већа, Меланије Сантовац и Сање Пејовић, чланова већа, у парници тужилаца АА и АА1, чији је заједнички пуномоћник адвокат АБ, против туженог "АА", чији је пуномоћник адвокат АБ1, ради забране дискриминације и накнаде штете, одлучујући о жалби туженог изјављеној против пресуде Вишег суда у Београду П 317/14 од 27.12.2018. године, у седници одржаној 22.05.2019. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПОТВРЂУЈЕ СЕ пресуда Вишег суда у Београду П бр. 317/14 од 27.12.2018. године, у ставу првом, другом и петом изреке пресуде и у том делу жалба туженог **ОДБИЈА** као неоснована.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Вишег суда у Београду П 317/14 од 27.12.2018. године у ставу четвртном изреке тако што се обавезује тужени да објави изреку пресуде Вишег суда у Београду П 317/14 од 27.12.2018. године у ставу првом другом и петом изреке у "Службеном гласнику РС" на трошак туженог, а након правноснажности исте, док се одбија као неоснован тужбени захтев за објављивање изреке првостепене пресуде у делу којим је тужба тужиље повучена (став трећи), као и образложење првостепене пресуде у целини.

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П 317/14 од 27.12.2018. године, ставом првим

изреке, забрањено је туженом Угоститељско-трговинском предузећу “Labris company” д.о.о. Београд дискриминаторско понашање према тужиљама, као припадницама LGBT популације, као и даље ускраћивање коришћења услуга у угоститељском објекту, клубу "AA1".

Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиљама на име накнаде нематеријалне штете због повреде угледа, части, слободе и права личности исплати тужиљи AA износ од 100.000,00 динара и тужиљи AA1 износ од 100.000,00 динара, све са законском затезном каматом почев од 27.12.2018. године до исплате.

Ставом трећим изреке, констатовано је да тужба тужиље AA2 повучена.

Ставом четвртим изреке, одређено је објављивање првостепене пресуде у ”Службеном гласнику РС” на трошак туженог, а након правноснажности исте.

Ставом петим изреке, обавезан је тужени да тужиљама на име трошкова парничног поступка исплати износ од 190.700,00 динара са законском затезном каматом почев од 27.12.2018. године до исплате.

Против наведене пресуде и то одлуке из става првог, другог, четвртог и петог изреке жалбу је благовремено изјавио тужени, због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Тужиље су одговориле на жалбу туженог.

Испитујући првостепену пресуду у границама овлашћења прописаним одредбом члана 386. ЗПП (“Сл.гласник РС”, бр. 72/11...55/14), Апелациони суд је оценио да је жалба туженог делимично основана.

У првостепеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 1,2,3,5,7. и 9. ЗПП, на које другостепени суд пази по службеној дужности, а није учињена ни битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП, на коју се неосновано указује жалбом јер је изрека пресуда разумљива, а дати разлози о битним чињеницама јасни и потпуни.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиље су 03.05.2014. године, приликом доласка у клуб "AA1", који се налази у Београду, __, чији је оснивач и власник тужени “Labris company” д.о.о. Београд, биле онемогућене да уђу у клуб, поступањем лица које је ангажовано од стране туженог, због тога што су трансродне особе – припаднице LGBT популације. Наиме, иако су AA и AA1, у друштву са AA2 и CC1 имале уредне резервације и места у означеном клубу, лице које је било задужено за проверу резервације и пропуштање гостију у клуб их је спречило да уђу у клуб речима: “Момци, ви не можете да уђете у клуб, марш одавде да вас више не видим”. Тужиља AA је протествовала због оваквог поступања, али им је било онемогућено да приђу просторијама клуба "AA1" и да у њему бораве. Првостепени суд је утврдио да су тужиље транссексуалне особе, посебног родног идентитета, како из исказа самих тужиља и сведока, тако и решења надлежног органа о одобрењу промене имена тужиље

AA због промене пола из мушког у женски, а за тужилу AA1 приложеном фотокопијом пасоша је доказано да је претходно била мушког пола.

На основу овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је оценио да је наведено лично својство тужилца представљало основ за прављење разлике, односно ограничења права тужилца на приступ просторијама наведеног клуба и коришћења услуга туженог, у односу на остала лица уобичајеног родног идентитета и сексуалне оријентације, па је оценио да је од стране туженог извршена дискриминација тужилца, те су испуњени услови за забрану даље дискриминације и за накнаду неимовинске штете коју су претрпеле, и применом одредаба члана 3. до 6, члана 8, 12, 13, 17, 21. Закона о забрани дискриминације, члана 14. Европске конвенције о заштити људских права и основних слобода, члана 1. Протокола 12 уз Конвенцију о заштити људских права и основних слобода и члана 21. став 3. Устава Републике Србије, одлучио као у ставу првом изреке пресуде.

Првостепени суд је оценио да истакнути приговор недостатка пасивне легитимације туженог није основан имајући у виду да је несумњиво доказано да је тужени "AA" власник угоститељског објекта "AA1", те да су и запослени у том клубу лица која је ангажовао и запослио тужени који су контролисали улазак у клуб.

Одлучујући о захтеву за накнаду нематеријалне штете, првостепени суд је оценио да нематеријална штета, која је настала код тужилца због повреде права личности слобода, угледа и части, износи 100.000,00 динара за сваку од тужилца, који износ представља правичну новчану накнаду у смислу одредаба члана 200. Закона о облигационим односима, налазећи да исту оправдавају околности конкретног случаја – чињенице да су тужилце дискриминисане пред већим бројем лица, да је поступање лица ангажованог од стране туженог било изразито грубо, да су тужилце претрпеле срамоту и да су се осећале дискриминисано. На досуђени износ накнаде нематеријалне штете тужилцама је досуђена и законска затезна камата почев од дана пресуђења до исплате.

На потпуно и правилно утврђено чињенично стање, првостепени суд је правилно применио материјално право, када је одлучио као у изреци, дајући за своју одлуку јасне и довољне разлоге, које у свему прихвата и Апелациони суд.

Одредбом члана 8. Закона о забрани дискриминације прописано је да повреда начела једнаких права и обавеза постоји ако се лицу или групи лица, због његовог односно њиховог личног својства, неоправдано ускраћују права и слобода, или намећу обавезе које се у истој или сличној ситуацији не ускраћују или не намећу другом лицу или групи лица, ако су циљ или последица предузетих мера неоправдани, као и ако не постоји сразмера између предузетих мера и циља које се овим мерама остварују.

Одредбом члана 12. истог закона прописано је да је забрањено узнемиравање и понижавајуће поступање које има за циљ или представља повреду достојанства лица или групе лица на основу њиховог личног својства, а нарочито ако се тиме ствара страх или непријатељско, понижавајуће и увредљиво окружење.

Одредбом члана 20. став 2. тог закона прописано је да је забрањено ускраћивање права или јавно или прикривено признавање погодности у односу на пол или због

промене пола. Забрањено је и физичко и друго насиље, експлоатација, изражавање мржње, омаловажавање, уцењивање и узнемиравање с обзиром на пол, као и јавно заговарање, подржавање и поступање у складу са предрасудама, обичајима и другим друштвеним обрасцима понашања који су засновани на идеји подређености или надређености полова, односно стереотипних улога полова.

Главно обележје дискриминационог поступања је неоправдано прављење разлике између лица, односно неједнако поступање које се заснива на неком личном својству (стварном или предпостављеном) тог лица. Одредбама члана 41. став 2. наведеног закона прописано је да свако ко је повређен дискриминационом поступањем има право да поднесе тужбу, којом се у смислу наведене одредбе може тражити забрана извршења радњи од које прети дискриминација, забрана даљег вршења радње дискриминације, односно забрана понављања радње дискриминације, утврђења да је тужени дискриминационо поступао према тужиоцу или другом, извршење радње ради уклањања последица дискриминационог поступања, накнада материјалне и нематеријалне штете и објављивање пресуде донете поводом неке од тужби у вези претходно наведеног (члан 43. Закона о забрани дискриминације).

Имајући у виду наведене законске одредбе, као и утврђено чињенично стање, правилно је првостепени суд закључио да је лице које је тужени ангажовао на пословима пријема у клуб "AA1", без претходне провере резервације и без обзира на постојање исте, онемогућио тужиљама да приступе у клуб и користе услуге овог угоститељског објекта, речима: "Ви, момци, не можете у клуб и губите се одавде", којим речима је указано на посебно својство тужиља у погледу родног идентитета, које су том приликом биле обучене и изгледале као женске особе, а дискриминисане су управо због тог наведеног својства. Наведеним поступцима према тужиљама су прекршене наведене одредбе Закона о забрани дискриминације. У сваком случају, тужиље су од стране лица које је тужени ангажовао биле омаловажене и увређене речима које би сваки човек доживео као повреду људског достојанства, а које је као лично право заштићено чланом 18. Устава Републике Србије.

Неосновани су наводи жалбе туженог да тужиље нису доказале да је до дискриминационог понашања туженог дошло, сматрајући да не постоје писани докази који поткрепљују тврдње тужиља. Ово из разлога што је првостепени суд оценом изведених доказа (исказа саслушаних сведока и тужиља као странака) у смислу члана 8. ЗПП утврдио битне чињенице за одлуку о тужбеном захтеву. По налажењу првостепеног суда, тужиље су приликом давања исказа о предметном догађају биле убедљиве, међусобно сагласне, сагласне са сведоком Мињом Сворцан, која је на исти начин описала читав догађај којем је, такође, била присутна, те су неосновани наводи жалбе туженог да се искази тужиља међусобно разликују, имајући у виду да се исти разликују у погледу детаља који нису од битне важности и до којих разлика је могло доћи због протекла времена од догађаја 2014. до давања исказа 2016. године.

Такође су неосновани наводи жалбе туженог којима се оспорава оцена доказа саслушањем сведока СС. Наиме, наведени сведок, који је радио код туженог као бармен, менаџер, а затим и директор, изјавио је да се сећа да је тужиље виђао у клубу "AA1", а након подношења тужбе у овој парници, којом приликом су разговарали, између осталог, и о овом поступку, те су га овде тужиље питале да ли су добродошле,

на шта је он одговорио: “Наравно”, а који разговор, свакако, не би био вођен да тужиље претходно нису биле дискриминисане и онемогућене на описан начин да уђу у клуб "АА1" у Београду, од лица ангажованих од стране туженог.

Без утицаја на другачију одлуку о утврђивању постојања дискриминаторског понашања су наводи жалбе туженог којима се указује да су тужиље изјавиле да је полиција интервенисала поводом предметног догађаја, а да са друге стране полицијски извештај није достављен надлежном суду. Ово из разлога што је првостепени суд правилно оценио да се приложеним извештајима МУП-а не могу оповргнути искази тужиље и сведока у погледу предметног догађаја, а нарочито ако се има у виду контрадикторност самих извештаја, у којима је у два наврата наведено да 03./04.05.2014. године није било никакве интервенције од стране припадника ПС Савски венац на локацији предметног клуба, да би затим у обавештењу упућеном пуномоћнику тужиље било наведено да је 04.05.2014. године у клубу "АА1" упућена патрола полицијских службеника ПС Савски венац, а ради испитивања догађаја – повреде трећег лица задобијене од стране радника обезбеђења клуба. Осим тога, уколико су и тачни наводи из извештаја – да ПС Савски венац не поседује податке о извршеној интервенцији, првостепени суд налази да тиме није доведено у сумњу чињенично стање, утврђено оценом саслушаних сведока и тужиља као странака, односно да не постојање извештаја полиције не искључује постојање предметног дискриминаторског поступања.

По налажењу овог суда, првостепени суд је правилно оценио да је тужени одговоран за штету коју су тужиље претрпеле и правилно одлучио када је обавезао туженог да тужиљама на име претрпљених душевних болова због повреде части и угледа исплати износ од по 100.000,00 динара. Овај суд налази да је висина штете тужиљама правилно утврђена применом члана 200. став 2. Закона о облигационим односима и члана 232. ЗПП јер су досуђени износи у складу са значајем повређеног добра и циљу коме накнада служи.

Осталим жалбеним наводима не доводи се у сумњу правилност утврђеног чињеничног стања и донете одлуке, па исти нису посебно ни образлагани.

Међутим, имајући у виду одредбе члана 43. став 1. тачка 5. Закона о забрани дискриминације не може се прихватити као правилна одлука суда да се побијана пресуда, а након њене правноснажности објави у целини, јер по налажењу овог суда само објављивање изреке првостепене пресуде у усвајајућем делу тужбеног захтева на задовољавајући начин саопштава јавности исход спора у коме је утврђено да је тужени дискриминаторски поступао према тужиљама, да је туженом изречена забрана од даљег вршења радње дискриминације и одређена накнада нематеријалне штете, са накнадом трошкова поступка.

Одлука о трошковима поступка донета је правилном применом одредаба чланова 153. и 154. ЗПП.

Из изнетих разлога, применом члана 390. и 394. тачка 4. ЗПП одлучено је као у изреци.

Захтев тужене за накнаду трошкова другостепеног поступка је одбијен, с обзиром на незнатан успех у жалбеном поступку.

**Председник већа-судија
Весна Обрадовић,ср.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић